

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Boskovice

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Boskovice leží v severní části Jihomoravského kraje. Tvoří tak 1 z 21ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- do SO spadá celkem 73 obcí (2. nejvyšší počet po SO ORP Znojmo);
- v dotčeném území žije celkem 51.378 obyvatel (což přibližně odpovídá průměru kraje), z toho 11.446 v jádrovém městě;
- rozlohou přes 511 km² je 3. největším obvodem kraje.

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Jihomoravském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Boskovice	73	51378	11446	511
Moravský Krumlov	33	22235	5893	348
Veselí nad Moravou	22	38931	11471	343
Znojmo	111	91197	33964	1242
Hustopeče	28	35503	5883	355
Slavkov u Brna	18	22055	6224	158
Pohořelice	13	13439	4678	195
Mikulov	17	19695	7410	244
Tišnov	59	29778	8849	342
Bučovice	20	15932	6450	171
Vyškov	42	51778	21496	547
Kyjov	42	55832	11483	470
Břeclav	18	59742	24925	439
Ivančice	17	24042	9604	172
Rosice	24	24904	5790	174
Blansko	43	55976	20841	351
Židlochovice	24	31050	3615	194
Šlapanice	40	63498	7076	343
Hodonín	18	61402	25094	286
Kuřim	10	21956	10814	77
Brno	1	378327	378327	230
Průměr za kraj	32	55650	-----	343

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihomoravského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 50.000 až 55.000 (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Vyškov, Písek, Cheb, Jablonec nad Nisou, Klatovy, Nýřany, Havlíčkův Brod, Uherský Brod);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 11.000 až 11.5000 (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Kyjov, Veselí nad Moravou, Prachatice, Rychnov nad Kněžnou, Domažlice, Sušice, Rumburk).

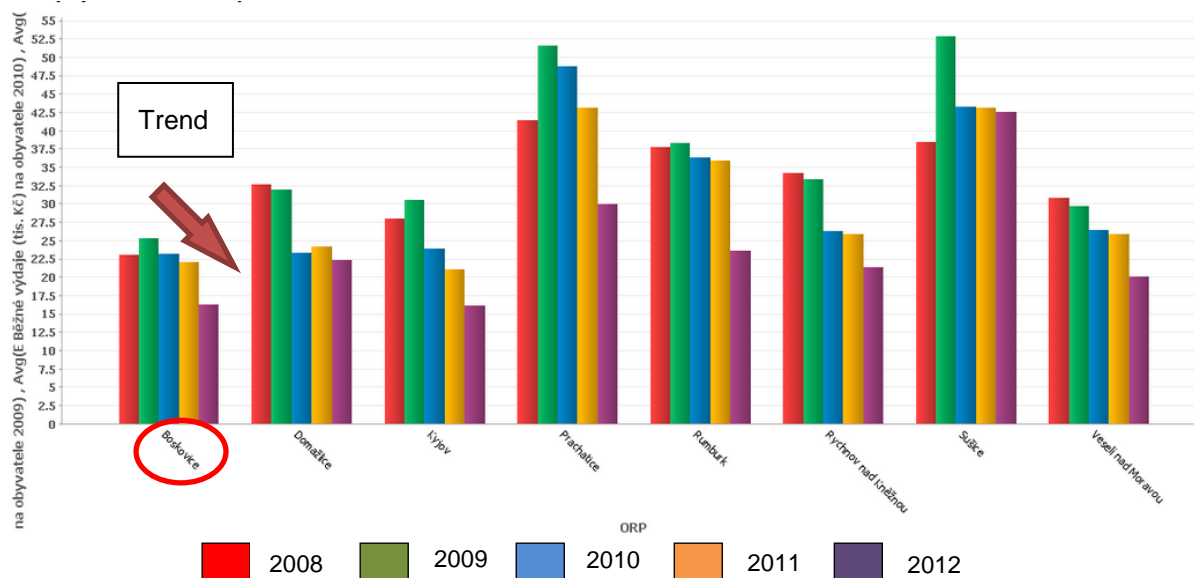
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se blíže podívat na **úroveň běžných výdajů na obyvatele**. Výše nákladů na běžný provoz boskovského obvodu byla v letech 2008-2010 nejnižší u vzorku správních obvodů, v letech 2011-2012 pak byla po SO ORP Kyjov 2. nejnižší. K tomu přispěla i sestupná tendence běžných výdajů

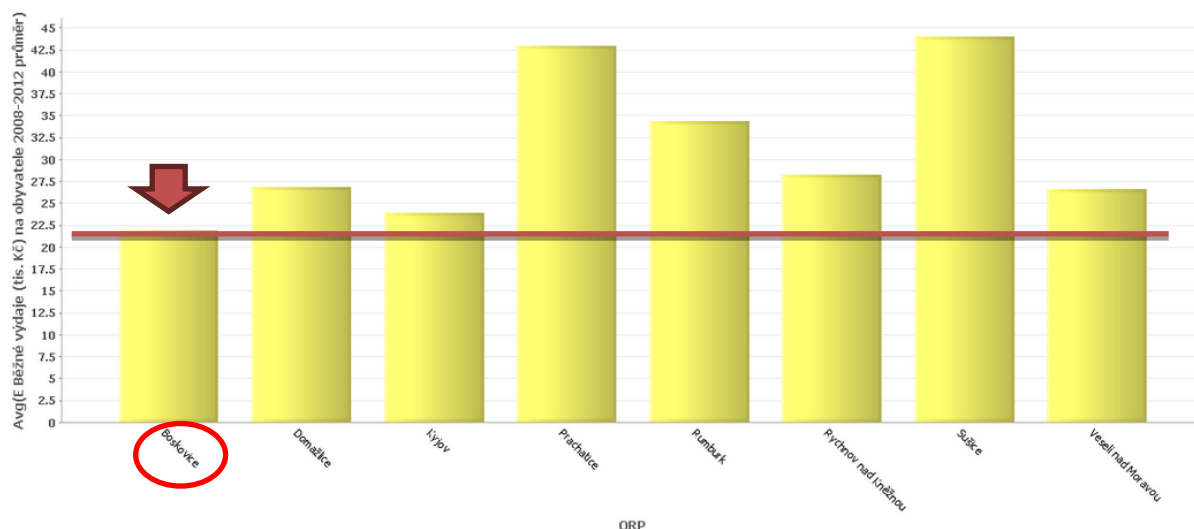
Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

boskovského obvodu patrná od roku 2009. Danou situaci odráží i průměrná výše běžných nákladů – ca 22 tis. Kč/obyv. Viz obrázky 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11 – 11,5 tis. obyv.) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 11 – 11,5 tis. obyv.) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

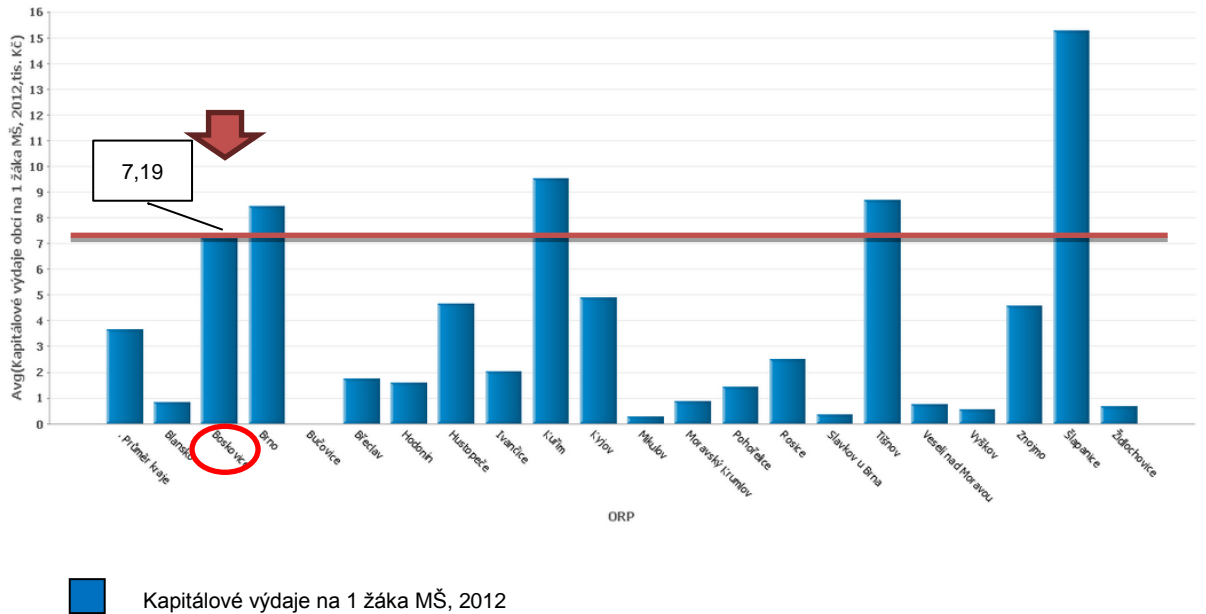

3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Boskovice zejména porovnání **kapitálových výdajů na žáky mateřských škol**. V Jihomoravském kraji se boskovský obvod řadí do pětice obvodů s nejvyššími výdaji *Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

na žáky mateřských škol, a to s hodnotou kapitálových výdajů na žáka MŠ 7,19 tis. Kč/žáka). Úroveň SO ORP Boskovice téměř dvojnásobně převyšuje průměr kraje. Situaci znázorňuje obrázek 3, kde červená linie značí dosaženou úroveň SO ORP Boskovice.

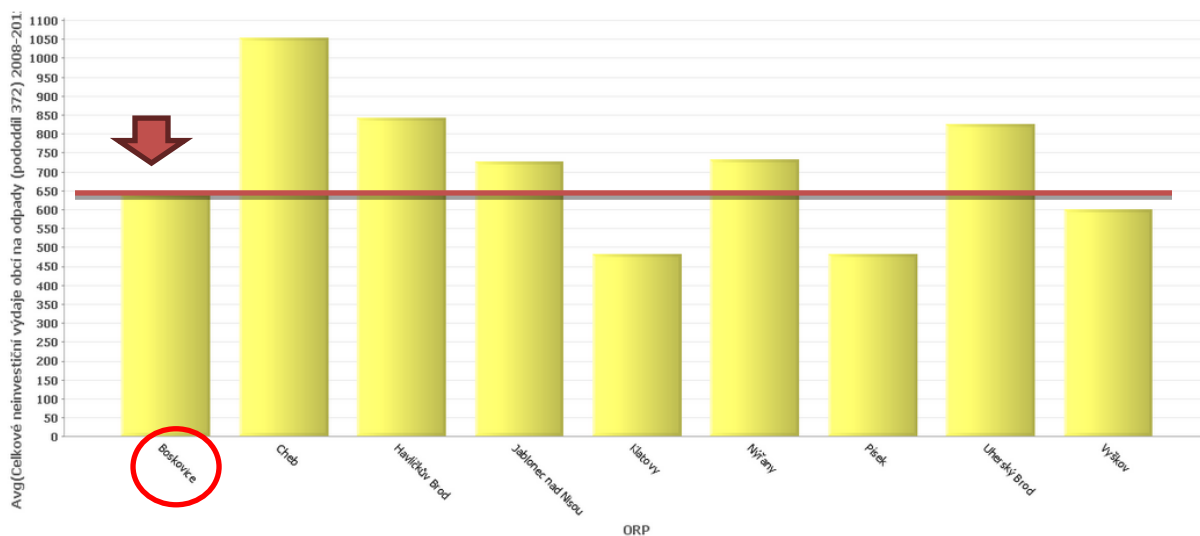
Obrázek 3: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Jihomoravského kraje) na žáka MŠ (v tis. Kč)

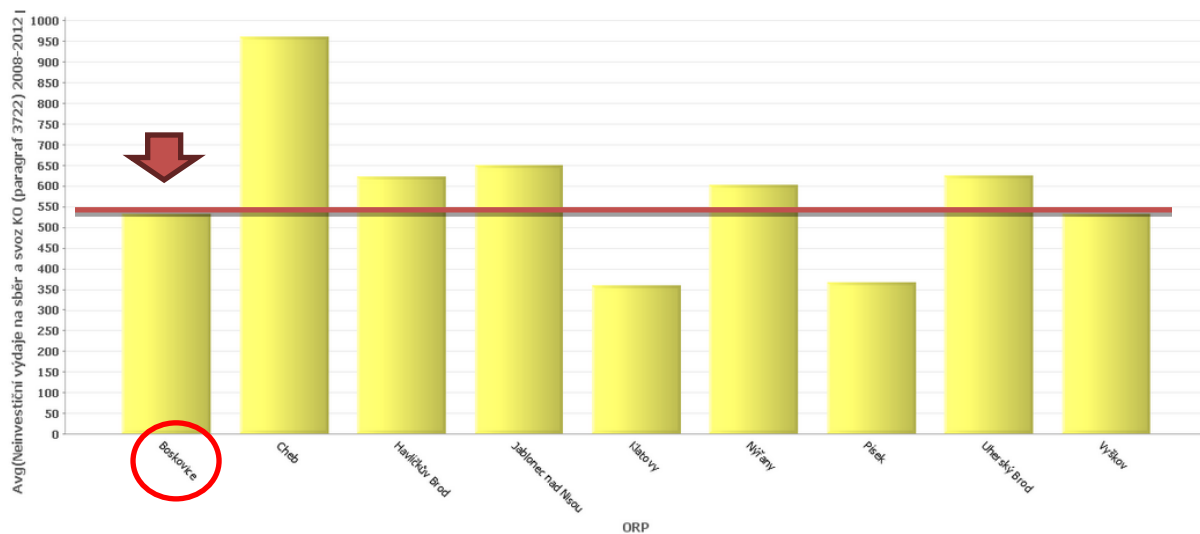
4. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. Jedná se tedy o tu položku rozpočtu, která se spotřebovává na běžné či provozní náklady obce spojené s odpadovým hospodářstvím. V obou případech jsou hodnoty dosažené boskovským obvodem přibližně ve středu sledované skupiny vybraných SO ORP (dle kritéria počtu obyvatel). To dokládá i průměrná úroveň celkových neinvestičních výdajů na odpady, která dosahuje výše ca 638 Kč/obyv./rok, a průměrná úroveň neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO ve výši ca 531 Kč/obyv./rok. Přičemž SO ORP vykazuje stabilní výši obou sledovaných veličin. Viz obrázky 4 a 5.

Obrázek 4: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 50 – 55 tis.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 – 2012

Obrázek 5: Průměrné neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 50 – 55 tis.) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP BOSKOVICE	
základní charakteristika	<p>správní obvod ORP Boskovice má v Jihomoravském kraji.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3. největší rozlohu • 2. nejvyšší počet obcí • průměrný počet obyvatel
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> • běžné výdaje na obyvatele boskovského obvodu jsou jedny z nejnižších ve skupině SO, přičemž od roku 2009 je u nich patrná sestupná tendence
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • úroveň kapitálových výdajů na žáky MŠ se v kraji řadí do pětice obvodů s nejvyššími hodnotami
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • SO má stabilní výši celkových neinvestičních výdajů na dopady i na sběr a svoz KO

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad